

Versie 2023

Koepel
Adviesraden
Sociaal Domein

Workshop 'Inzicht in de Participatiewet'

Door: Angela Feenstra

Historie

Inkomen:

- 1963: Algemene Bijstandswet (ABW)
 - 1996: Algemene bijstandswet (Abw)
 - 2004: Wet werk en bijstand (WWB)
-
- Werk:
 - 1969: Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)
 - 1997: Wet sociale werkvoorziening (Wsw)

2015 Stelselherziening

Gemeenten:

- Participatiewet incl. deel van de doelgroep Wajong
- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Jeugdwet

Financiering via Gemeentefonds (één budget voor sociaal domein)

Taak gemeente Pw (1)

- a. Ondersteuning m.b.t. inkomen en arbeid voor personen met een uitkering voor levensonderhoud op grond van de:
- Participatiewet,
 - Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW),
 - Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en
 - Algemene nabestaanden wet (Anw).

Taak gemeenten Pw (2)

- b. Ondersteuning m.b.t. inkomen en arbeid voor jonggehandicapten met een arbeidsvermogen die geen beroep kunnen doen op de Wet Wajong.
- c. Arbeidsondersteuning van mensen die met loonkostensubsidie aan het werk zijn geholpen en nog geen 2 jaar het wettelijk minimumloon hebben verdiend zonder inzet van loonkostensubsidie (deze arbeidsondersteuning blijft als deze mensen geen werkgever meer hebben).
- d. Arbeidsondersteuning aan niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers).

Taak gemeenten Pw (3)

- e. Voordragen van mensen met arbeidsbeperkingen uit de doelgroep Participatiewet voor beoordeling door UWV of zij tot de doelgroep 'Banenafpraak' of 'Beschut werk' behoren.
- f. Inzetten van beschut werk voor mensen uit de gemeentelijke populatie en mensen met een UWV-uitkering.

Doel Participatiewet

- Ondersteuning bieden aan iedereen die kan werken, maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt
- Meer banen voor meer mensen creëren, ook voor mensen met een ziekte of arbeidsbeperking. Dit in samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven

Werk gaat voor inkomen!

Aanvraag

- Als beslistermijn geldt een redelijke termijn. Kan variëren van enkele weken tot enkele maanden.
- De gemeente moet in elk geval binnen acht weken een besluit nemen op een aanvraag (op basis Algemene wet bestuursrecht)
- Dit kan ook een besluit zijn tot uitstel. Daarbij moet de nieuwe beslistermijn worden vermeld.
- Als de beslistermijn wordt uitgesteld moet de aanvrager worden geïnformeerd.
- Tegen een besluit tot uitstel is bezwaar mogelijk.
- Zo nodig kan om een voorschot worden gevraagd (na 4 weken verplicht voorschot als alle gegevens door aanvrager zijn ingeleverd).

Artikel 11, 13 en 15 Recht op bijstand

Iemand heeft recht op een bijstandsuitkering als diegene:

- Voldoet aan de voorwaarden:
 - Nederlander of rechtmatig in Nederland woonachtig
 - 18 jaar of ouder;
 - Er geen uitsluitingsgrond van toepassing is (bijv detentie);
- Niet genoeg inkomen of vermogen heeft om in zijn levensonderhoud te voorzien;
- Niet in aanmerking komt voor een andere voorziening of uitkering

Arbeidsplicht (1)

- De Pw legt in beginsel aan iedereen, met uitzondering van personen jonger dan 18 jaar en personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, de arbeidsplicht op.
- Dit is de verplichting om naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen, te aanvaarden en te behouden.
- Onder de arbeidsplicht valt tevens de plicht om zich als werkzoekende te registreren bij het UWV.

Arbeidsplicht (2)

- Iemand die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is is uitgesloten van de verplichting tot arbeidsinschakeling.
- Het college kan, indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn, tijdelijk ontheffing verlenen van een verplichting tot arbeidsinschakeling.

Verordeningen Pw

- Worden vastgesteld door de gemeenteraad.
- In de wet staat aangegeven welke onderwerpen in de verordening geregeld moeten worden (artikel 8a en 8b Pw).
- Officiële publicatie via: <https://www.officielebekendmakingen.nl>

Artikel 6 lid 2 Loonkostensubsidie

De werkgever betaalt de werknemer het minimumloon, maar krijgt subsidie voor de verminderde loonwaarde van de werknemer.

De gemeenteraad stelt bij verordening regels vast over de doelgroep en de loonwaarde.

Artikel 8a Re-integratievoorzieningen en tegenprestatie

In de verordening te regelen:

- a. het ondersteunen bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling
- b. het opdragen van een tegenprestatie;
- c. scholing of opleiding;
- d. de premie die een keer per 6 maanden wordt verstrekt als hij aanvullende werkzaamheden heeft verricht en voldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kans op arbeidsinschakeling in het arbeidsproces;
- e. het verrichten van werkzaamheden in een beschutte omgeving.

Artikel 8b Bestrijding misbruik

De gemeenteraad stelt in het kader van het financiële beheer bij verordening regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand alsmede misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.

Artikel 8b Plan

De gemeenteraad stelt periodiek een plan vast omtrent de wijze waarop het College uitvoering zal geven aan het Verdrag inzake de [rechten van personen met een handicap](#) waarop de gemeente wil inzetten.

Drempels voor personen met een beperking zo veel mogelijk wegnemen, zodat zij volledig kunnen deelnemen aan de samenleving.

Vaak gelijk met Collegeperiode van 4 jaar.

Artikel 47 Cliëntenparticipatie (1)

Personen vanuit de doelgroep of hun vertegenwoordigers worden betrokken bij de uitvoering van de wet en de daarop berustende bepalingen.

NB: het overleg vindt plaats met degene die leiding geeft aan degenen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering.

NB: in de verordening kan staan dat de adviesraad/cliëntenraad adviseert over het beleid inzake de Participatiewet. In dat geval wordt er geadviseerd aan het College van B&W

Artikel 47 Cliëntenparticipatie (2)

In ieder geval wordt geregeld de wijze waarop deze personen of hun vertegenwoordigers:

- a. vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsregels ;
- b. worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;
- c. deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- d. onderwerpen voor de agenda van dit overleg kunnen aanmelden;
- e. worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.

Banenafspraken (1)

In een sociaal akkoord (2013) is de afspraak gemaakt om extra banen te scheppen voor mensen met een arbeidsbeperking.

De taakstelling is 125.000 banen bij reguliere werkgevers gedurende de periode 2013 tot 2026 in de marktsector (100.000 mensen) en in de publieke sector (25.000 mensen).

Banenaafspraak (2)

Betreft:

- a. personen die onder de Participatiewet vallen en van wie is vastgesteld dat die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen;
- b. (ex) leerlingen van scholen voor het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en praktijkonderwijs (pro) die zich schriftelijk hebben aangemeld bij het UWV.
- c. personen met een Wsw-indicatie;
- d. Wajongers met arbeidsvermogen;
- e. personen met een Wiw-baan of ID-baan;
- f. personen die via de Praktijkroute in het doelgroepregister instromen;
- g. personen die op of na 1 januari 2013 met loonkostensubsidie bij een reguliere werkgever zijn gaan werken.

Voorlopige voorziening

- Kan alleen worden gedaan als er een bezwaar- of beroepsprocedure loopt en als er sprake is van een spoedeisende situatie.
- Aan te vragen de bij de rechtbank.
- Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure.

Ondersteuning (1)

- Lage-inkomensvoordeel (LIV)
 - werkgevers kunnen een vergoeding krijgen voor werknemers met een laag inkomen. De Belastingdienst keert de vergoeding automatisch uit. Dit verlaagt de loonkosten van deze werknemers.
- Loonkostenvoordeel
 - Tegemoetkoming voor werkgevers die 1 of meer werknemers in dienst nemen uit doelgroepen die vaak lastig aan het werk komen. Het gaat vooral om:
 - oudere werknemers met een uitkering;
 - werknemers met een arbeidsongeschiktheidsuitkering;
 - werknemers met een arbeidsbeperking.

Ondersteuning (2)

- **Loonkostensubsidie**

De werkgever betaalt de werknemer gewoon het minimumloon, maar hij krijgt subsidie voor de verminderde loonwaarde van de werknemer.

- **Looncompensatie bij ziekte (no-riskpolis)**

De werkgever ontvangt van het UWV een Ziektewetuitkering als de werknemer (weer) ziek wordt. De no-riskpolis geldt in beginsel voor maximaal 5 jaar.

*In bijzondere situaties kan er met nog 5 jaar verlengd worden.

- **Proefplaatsing**

- Met behoud van uitkering om na te gaan of de werknemer het werk aan kan en om de loonwaarde op de werkplek te onderzoeken.

Ondersteuning (3)

- **Jobcoach**
De jobcoach wordt ingezet om een werknemer met een arbeidsbeperking op de werkplek te begeleiden. Kan tot max. 3 jaar.
- **Werkbegeleiding**
Vergoeding aan werkgever om EXTRA begeleiding te geven.
- **Werkplekvoorzieningen**
Aanpassingen aan de werkplek.

Artikel 35 Bijzondere bijstand (1)

Er bestaat recht op bijzondere bijstand in geval sprake is van:

- ✓ noodzakelijke kosten,
- ✓ die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden,
- ✓ die niet uit eigen middelen (inkomen en vermogen) kunnen worden voldaan en
- ✓ die niet door een andere instantie (bijvoorbeeld de zorgverzekeraar) worden vergoed.

Bijzondere bijstand (2)

Alle personen en gezinnen met een inkomen op of rond het geldend bijstandsniveau en verder geen of weinig eigen vermogen, kunnen een beroep doen op bijzondere bijstand in geval sprake is van uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten.

Men hoeft dus niet perse een maandelijkse uitkering voor levensonderhoud van de gemeente te ontvangen!

Individuele Inkomenstoelage, artikel 36 (1)

Iemand die al langere tijd een inkomen heeft op of rond bijstandsniveau heeft en geen uitzicht heeft op inkomensverbetering, heeft recht op deze inkomensondersteunende maatregel.

Uitgangspunt is dat een inkomen op bijstandsniveau volstaat om te voorzien in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan.

Ook van een inkomen op bijstandsniveau wordt men geacht te reserveren, bijvoorbeeld voor aanschaf en vervanging van duurzame gebruiksgoederen.

Individuele Inkomenstoelage (2)

Voorwaarden:

- Aanvrager is 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd. Het inkomen moet langdurig laag zijn en hij heeft geen in aanmerking te nemen vermogen en;
- heeft geen uitzicht op inkomensverbetering (hierbij beoordeling van krachten en bekwaamheden als ook inspanningen die belanghebbende heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen) en;
- In de voorafgaande twaalf maanden is belanghebbende niet eerder voor een inkomenstoelage in aanmerking gekomen.

artikel 36b Individuele Studietoelage

Studenten met een medische beperking kunnen vaak niet bijverdienen naast hun studie. Deze studenten kunnen mogelijk een studietoelage krijgen.

Het college kan een individuele studietoelage verlenen:

- 18 jaar of ouder;
- recht op WSF 2000 of WTOS;
- geen in aanmerking te nemen vermogen;
- door een structurele medische beperking tijdens de studie geen inkomsten kunnen verwerven.

De gemeente bepaalt in een verordening de hoogte en de frequentie van de betaling van de individuele studietoelage.

Ontwikkelingen (1)

UITKERINGEN:

- De bijverdiengrenzen binnen de Participatiewet worden verruimd.
- Het kabinet wil er samen met gemeenten voor zorgen dat meer mensen worden begeleid uit de bijstand.
- De kostendelersnorm is gewijzigd zodat inwonende jongvolwassenen tot 27 jaar niet langer meetellen als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten (let op; wijziging geldt alleen voor medebewoners, niet voor aanvrager)
- Het sociaal minimum wordt elke vier jaar opnieuw vastgesteld.

Ontwikkelingen (2)

NAAR WERK

- De arbeidsmarktinfrastructuur wordt uitgebreid om de overgang van werk-naar-werk en van uitkering-naar-werk te stimuleren. Onderdeel hiervan zijn instrumenten voor om- en bijscholing die de overstap naar tekortberoepen ondersteunen.
- Mensen die langdurig in de bijstand zitten worden actief benaderd en ondersteund en gestimuleerd naar werk. Daarbij wordt ook een eigen actieve rol van uitkeringsgerechtigden gevraagd. Er is daarbij oog voor ieders talenten en beperkingen, er wordt gewerkt vanuit vertrouwen en er is ruimte voor maatwerk.

Ontwikkelingen (3)

- De ambitie is om de komende jaren samen met sociale partners, gemeenten en het UWV, meer mensen naar werk te begeleiden.
- Het aantal beschutte werkplekken wordt uitgebreid.
- Wetsvoorstel 'Participatiewet in balans'. Meer informatie over de participatiewet in balans is hier te vinden:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/06/09/visiebrief-participatiewet-in-balans>

https://www.movisie.nl/artikel/participatiewet-rol-verantwoordelijkheden-gemeenten?utm_campaign=MovisieMail&utm_content=22112023&utm_source=Nieuwsbrief&utm_medium=email?

Onafhankelijke cliëntondersteuning

- Is geregeld in de Wmo 2015 en geldt ook voor de P-wet.
- Gemeenten zijn verplicht dit te regelen.
- Is gratis.
- Betreft vragen over levensdomeinen zoals zelfstandig leven, zorg en ondersteuning, participatie, wonen, onderwijs en werk en inkomen. Gaat dus verder dan de Wmo 2015!
- Een cliëntondersteuner is onafhankelijk en denkt mee in het belang van de inwoner. Hij biedt informatie, advies en ondersteuning op maat.
- Het is geen hulpverlening.
- Gemeenten bepalen hoe ze de cliëntondersteuning organiseren en bij welke organisatie(s) ze dit beleggen.

Klachten

Voor klachten die te maken hebben met de uitvoering van de Pw zijn er twee mogelijkheden:

1. De gemeente heeft een eigen klachtvoorziening.
De melding van de klacht moet schriftelijk worden verstuurd naar de gemeente.
2. De gemeente is aangesloten bij de Nationale ombudsman.
De melding van de klacht kan worden ingediend bij de Nationale ombudsman.

De gemeente is ook verantwoordelijk voor een klacht die betrekking heeft op een organisatie die door de gemeente is gecontracteerd voor het uitvoeren van een taak die voortvloeit uit de Pw.

Vragen?

Heeft u nog vragen?

**Gelieve niets uit deze slides zonder
toestemming van de Koepel te gebruiken**

**Hartelijk dank voor uw
aanwezigheid en inbreng!**